

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

Duddjoma ja hábmema bargovuogit

10 oahppočuoggá

1. OAHPPPOVTTADAGA NAMMA

Sámegilli: Duddjoma ja hábmema bargovuogit

Dárogillii: Metoder i duodji og form

Engelasgillii: Methods of duodji and design

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPPPOVTTADAGA KODA:** DUO 101
- **VIIDODAT:** 10 oahppočuoggá
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Oahppu lágiduvvo ollesáiggis Sámi allaskuvllas
- **GALLE LOHKANBAJI:** 1

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppu lea duoji bachelora vuodđooahppu. Dat sáhtta leat maiddá doarjjafágan dahje válljenfágan eará bachelorprográmmain dahje eará oahpuin.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohkangelbbolašvuohta (čáđahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuohta. Ohccit galget sáddet sisa 8-10 gova dujiin ja daid detáljjain. Dasa lassin gáibiduvvo giellamáhtolašvuohta davvi-, julev-, dahje máttasámegielas.

Sámegiela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje guhkes amasgielladutkkus ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhtta maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul. Prográmmastudeanttat čuvvot progreshuvdnaplána.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahangiella lea dábálaččat davvisámegiella, muhto ovttaskas fáttáin sáhtta oahpahus leat eará sámegielaide, dahje eará gielaide. Eará sámegielat studeanttaide láchčo dilli nu ahte sii sáhttet čállit bargguid iežaset sámegillii.

6. SISDOALLU

Duddjoma ja hábmema bargovuogit oahppu fállá duddjomis ja hábmemis praktihkalaš ja teorehtalaš vuodđodieđu, maiguin viiddidit studeantta máhttima. Praktihkalaš duddjon ja hábmemoassi deattuhuvvo. Oahpahusas vuodjut duddjoma ja hábmema vuodđovugiid, teknikaid, reaiduid ja ávdnasiid geahččaleapmái. Oahpus oahppá ávdnasiid geavahit vuodđun plánemii, ja nuppe dáfus mo barggu pláne guovtte- ja golmmadimenšunála bargovugiiguin.

Lagaš luonddu- ja kultuvrralaš biras leat vuolggasadjin duddjoma ja hábmemma lahkoneamis. Oahpahusas lea sámiid ja eará eamiálbmogiid duodjeárbevierut vuodđun ja vuolggasadjin.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋnel kandidáhtta lea olahan daid oahppanjoksosiid:

Máhtut ja dieđut

Kandidáhtta

- dovdá duddjoma ja hábmemma váldoprinsihpaid
- lea hárvanišgohtán geavahit iešguđetlágan ávdnasiid, bargovugiid ja reaidduid
- lea hárvanišgohtán geavahit guovtti- ja golmmadimenšuvnnalaš hábmenvugiid
- dovdá čájáhus plánema ja ceggema vuodđoosiid
- dovdá digitálaprogrammaid

Gálggat

Kandidáhtta

- máhtta ráhkadit bargomáhpa
- diehtá sámiid ornamentihka sisdoalu ja hervenvugiid
- dovdá fága guovddáš terminologijja
- dovdá čájáhusceggema ja -plánema vuodđoáššiid
- máhtta hábmet árbevirolaš vuogi mielde dihto duoji
- máhtta hábmet guovtte- ja golmma dimenšunála vuogi mielde dihto duoji

Oppalaš gelbbolašvuohhta

Kandidáhtta:

- máhtta bargat okto ja ovttas earáiguin sierra duddjon ja hábmen čuolmmaid čoavdedettiin
- sáhtta vuoduštit makkár váikkuhus lea ávnnas-, hámi- ja bargovugiid válljemis plánen- ja duddjonproseassas
- máhtta ohcat ja geavahit iešguđetlágan gálduid ja geavahit daid iežas ovdanbuktimiin

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Bargobájit, logaldallamat, hárvehusat, bagadallamat ja seminárat.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Oahpus lea bealli lágividuvvon oassi (bargobájit, bagadallamat, logaldallamat, jna.) ja nubbi bealli lea studeantta iešheanálaš bargamii (duddjon, lohkan, bargobihtáid čoavdin). Studeanta ferte leat oassálastán unnimustá 75 % lágividuvvon oahpus, ovdal go sáhtta váldit eksámena. Geatnegahtton barggut ja bargomáhppa galget leat árvvoštallojuvvon, ovdal go studeanta sáhtta oassálastit eksámenii.

10. EKSÁMEN

Eksámen lea máhppaeksámen. Máhppii gullá čálalaš oassi ja duojit. Duojit galget gokčat guovtti suorggi: a) Duddjoma bargovuogit ja b) Hábmema bargovuogit. Eksámenis leat guokte oasi:

- 1) Máhppa ja barggut. Deaddu lea 70 % loahpalaš árvosánis.
- 2) Čájáhus. Deaddu lea 30 % loahpalaš árvosánis.

Árvosánit addojit ECTS vuogádaga mielde A-F, mas A lea buoremus árvosátni, E lea vuolimus ceavzinárvosátni ja F mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla loahpalaš árvvoštallan ja eksámen njuolggadusaide.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

li leat.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii, ja makkár vejolašvuođat/geatnegasvuođat studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpadettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraportta vuođul.

13. LOHKANMEARRI

Lohkanmeari sáhtta dárbbu mielde lonuhit eará lohkanušain. Teaksta- ja govvasiidomearri lea oktiibuot sullii 300.

Dunfjeld, Maja 2006: Tjaalehtjimmie. Form og inhold i sørsamisk ornamentikk. Snåsa: Saemien Sijte. 76- 95 (14 s)

Hansen, Hanna H. et.al 2016: Čáppatpapatvuohta ja duohtavuohta. Tromsø: Orkana Akademiske. s 6-85. (79 s)

Hemslöjden 1/2016: Platser som inte får beträdas. s 17-23 (5 s)

Løvstad Ådne & Strømme Linda 2006: Design og håndverk. Grunnbok. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS. s 15- 83 (67 s)

Skullerud, Solveig 1971: Finnmark-samenes Ornamentikk i karveskrud og ristning. Girjgis: Sámi Ællin. 31-93 (62).

dahje

Itkonen, T.I : Suomen lappalaiset vuoteen 1945. Ensimmäinen osa. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö. s.457-535 (78)

Stöckl, Antti 2015: Spring: An artistic process as a narrative project. Rovaniemi: Lapland University Press. s 38- 60 (42 s)

Öberg, Inger & Ersman Hervor (2000). Mönster och konstruktioner för damkläder.

Stockholm: Natur och kultur/LTs förlag. S. 6–13. (8 s)

dahje

Taatila, Minna (1998). Kuosittelu. Helsinki: WSOY. (308 s)